

28.5 Wonen, samen-huizen, cohousing

In de sixties, Flower Powertijd werden vormen van gemeenschappelijk wonen meestal **commune** 📖 genoemd. Minder gestructureerde vormen van samenwonen lijken het op termijn minder goed te doen. Findhorn (📖 1962) aan de Schotse oostkust en The Farm in Tennessee I(1971) lijken nog steeds geslaagde en inspirerende projecten. Communisme 📖 verwijst eigenlijk naar gemeenschappelijke eigendom (productiemiddelen): van iedereen naar vermogen, voor iedereen naar behoefte.

Figuur 1 Droomvlinder

Als ik kon toveren.... zou ik liefst in een vrij grote gemeenschap met gelijkgezinde zelfvoorzieners no-nonsens en met respect voor iedereen op ruim voldoende oppervlakte samenleven. Een voorbeeld zijn van hoe het kan. Een handige groep gelijkgezinden, zonder fundamentalisten, zweefkezen of verslavingen. Weinig klagen en zeuren, geen vakantieprojectje. Wel: plezier, hands on. Duurzaamheid. Sociaal. Democratisch. Realistisch. Duidelijke (zeker financiële) afspraken. Maar ik zoek/zocht blijkbaar niet op de juiste plaatsen...

De 15 minutenstad 📖 is een stedelijk concept dat de Frans-Colombiaanse urbanist Carlos Moreno (1959) in 2016 formuleerde. Hier kunnen inwoners op een afstand van 15 minuten wandelen of fietsen alle faciliteiten vinden die essentieel zijn in hun leven: winkels, kantoren, scholen, gezondheidszorg, sport, cultuur en ontspanning.

Kraken 📖 is het zonder toestemming van de eigenaar een onroerend goed in gebruik nemen. Vaak ook als reactie tegen de heersende cultuur, consumptiemaatschappij en dualiteit rijk-arm. Krakers zijn vaak ook maatschappelijk actief met exposities, eetcafés of volkskeukens (vaak vegetarisch), en/of weggeefwinkels. De Guardian stelt dat er in februari 2014: 11 mio huizen in de EU leeg staan, en er 4,1 mio daklozen zijn. USA: 18 mio leeg, 3,5 mio daklozen.

(Zie: De kraakhandleiding, van het Steunpunt Kraken:
http://krakengent.squat.net/?page_id=22)

Antikraak 📖 is een vorm van gebruik van leegstaand onroerend goed, waarbij bewoners zonder (behoorlijk) contract kortstondig en goedkoop een pand mogen betrekken om te vermijden dat het gekraakt wordt. (Ook antikrakers of kraakwachters genoemd.)

♪ *Democratie is de slechtste regeringsvorm, op alle andere na. Winston Churchill*

Het <http://www.huurderssyndicaat.be/> kan je (goedkoop) helpen bij **huur**problemen. Gratis of goedkope **juridische** bijstand kan je via een pro deo advocaat krijgen.
<http://www.sosadvocaat.be/about.aspx?text=txtprodeo2>

Er zijn verschillende formules om met meerdere mensen in een kleine gemeenschap samen te leven en te wonen in opmars. **Samenhuizen** of **gemeenschappelijk wonen** gebeurt in gedeelde woningen 📖, ecovillages...

Manieren van woondelen en samenwonen evolueren snel. De overheid zoekt oplossingen voor woning opsplitsen, hospita-wonen, woongroep, gemeenschapshuis, Abbeyfield, kangoeroewonen, stipelwonen, centraal wonen, sociaal wonen, co-housing, assistentie-wonen, woonzorgcentrum, verplaatsbare woningen, tiny houses, stapelbare en modulebouw.

<http://www.gemeenschappelijkwonen.nl/>, <http://www.samenhuizen.be/>
<http://www.allesthuis.be/?mod=kamer>
<http://www.cohousinglimburg.be/node/25>
<http://www.omslag.nl/wonen/ecodorpen.html#gerealiseerd>
<http://www.anastasiadorp.nl/>
<http://www.ic.org/directory/intentional-communities-by-country/>
<http://www.abbeyfield.be/nl/home?PHPSESSID=8907daece9600a32ad7c245fa41ecf38>,

De Kleine Aarde in Boxtel in Noord-Brabant (nl) was van 1972 tot 2011 als lichtend voorbeeld een centrum dat kleinschalige technieken ontwikkelde om het milieu te ontlasten. Initiatiefnemer Sietz Leeflang zette het idee verder in het project **De 12 Ambachten**. <http://www.de12ambachten.nl/>

Findhorn Foundation 📖 is sinds 1962 een wereldwijd gekende spirituele gemeenschap, leercentrum en ecovillage. <http://www.findhorn.org/aboutus/vision/history/>

In 2001 kocht B. met 4 andere gezinnen een kasteel in Deurne, bij Antwerpen. Vandaag wonen ze in een prachtig gerenoveerde slotburcht. Ze hebben hun privacy maar delen de tuin en een aantal vertrekken. 'De luxe die we nu hebben, kan je je als koppel niet veroorloven.' Officiële instanties en notarissen raken stilaan meer vertrouwd met de mogelijkheden en formules van **cohousing**.

Apostolos Sianos, de 32-jarige medeoprichter van de **gemeenschap** 'Free and Real' liet in 2008 uit onvrede over het vermoeiende stadsleven zijn website designer job in Athene liggen voor de hellingen van de Telaithrion op het rurale eiland Evia.

Panagiotis Kantas, mede-oprichter, is fier op het zelfvoorzienend en duurzaam karakter van het project. De crisis deert hen niet echt.

http://www.youtube.com/watch?v=R_96v72EgVE

In Malmö wordt vooral in minder goede buurten speciaal ruimte voorzien voor samenwoon projecten, omwille van de dynamiek en gunstige invloed op de omgeving. Zo een inplanting noemt men er zelfs 'sociale acupunctuur'.

Ubuntu, moving from a money-driven society to a society driven by people, their talents and their passion for life. Where everyone contributes their natural talents or acquired skills to the greatest benefit of all in their community.

<http://www.ubuntuparty.org.za/p/plan-of-action.html>

Op de website zijn er een massa ideeën te vinden over samenleven, politiek, onderwijs, duurzaamheid, banken, geld,... In 2014 begon de bouw van een nieuw Ubuntu Village project: in Mpumalanga, Zuid-Afrika. 'Als het niet goed is voor iedereen, is het niet goed.'

Een klein Andalusisch dorpje **Marinaleda** (📖 60km van Antequera) strijdt tegen de werkloosheid

De 3000 inwoners beheren en bewerken samen 1.200 hectaren. Bijna iedereen werkt er nu in een van hun vele coöperatieven. De grond behoort aan wie hem bewerkt. Banken en immobielkantoren zijn er niet welkom.

Een derde van de bevolking woont in zelfbouwhuizen. Ze krijgen de grond en een architect van de gemeente, en richtlijnen van een paar bouwstructeurs. Voor het huis moeten de bewoners slechts 15 euro huur per maand betalen. <http://www.earth-matters.nl/42/5206/alternatieve-geldsystemen/anticrisiswapen-van-spaans-dorp-utopia.html>

Lakabe, een klein middeleeuws gehucht (Sp, Navarra) dat werd verlaten vanwege de verstedelijking, maar in 1980 werd 'gevonden' door mensen die hun geit zochten. Een groep enthousiaste mensen leeft er grotendeels zelfvoorzienend en duurzaam.

🎷 *Blaasinstrument: gereedschap van een uroloog.*

Wonen in een **container** is een architecturale trend. De constructie is sterk en kan modulair gestapeld worden. Legio afwerkmogelijkheden voor gevelbekleding en interieur.

Wetenschappers die naar de polen trokken voor onderzoek gaven het voorbeeld met **zeecontainers**. Een tiny house zonder wielen.

Dr. Jeff Wilson, professor aan de Huston-Tillotson Universiteit, gaat een jaar in een **afvalcontainer** wonen (2014). Zijn studenten zullen die helpen inrichten met douche, keuken, bed, duurzame zonnepanelen en een milieuvriendelijk toilet.

Een **earthship** (aardeschip) is een gebouw gemaakt van oude autobanden volgestampt met aarde. De U- vorm, open aan de zonnige kant, laat licht en warmte binnen. Niet-dragende binnenmuren zijn vaak gemaakt met blikjes of flessen. Ze worden doorgaans gepleisterd met adobe, leem of kalk. De Amerikaan Michael Reynolds begon in 1971 met deze bouwvorm.

In het najaar van 2011 werd begonnen met de bouw van een woonwijk van 23 aardehuizen in Olst (nl).

<https://www.facebook.com/pages/Earthship-Belgium/124873527528567>

<http://earthresidence.blogspot.be/p/earthship-belgium.html>

<http://www.aardehuis.nl/nl/>

Bouwen met **strobalen** en andere duurzame materialen (**kalkhennep**, **leem**) is aan een opmars bezig.

<http://www.hetstroburo.be/nl/bouwen>, <http://www.strobouw.nl/>,

Gewoon zelf iets in elkaar timmeren is tegenwoordig verboden. Je hebt voor alles toelating nodig, en moet je aan richtlijnen en regels houden.

Duurzaam bouwen en wonen: <http://www.duwobo.be/>

http://www.vibe.be/downloads/Project-duurzame-wijken/Algemeen/0.Duwijk_Call-duurzame-wijken2013jan.pdf

Een woning kreeg in het Westen steeds meer de functie van slaapverblijf. Na het krimpen van de buitenruimtes zijn nu ook de binnenruimten (wonen op 30m²) aan de beurt (behalve voor grootverdieners die er graag een statussymbool van maken). Vaak is wonen zeer individueel gericht (single, klein gezin) en worden zorgbehoevenden uitbesteed aan instellingen (**serviceflat, woonzorgcentrum**). Soms wordt sociale controle ook 'georganiseerd' in buurtinformatienetwerken (BINs).

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/1794814/2014/02/17/AI-574-Vlaamse-buurten-houden-zelf-oogje-in-het-zeil.dhtml>

Wegens de olopende kosten worden bejaarden tegenwoordig ook al 'geëxporteerd' naar Thailand. Eigenlijk zou iedere gemeenschap lokaal voor haar eigen mensen moeten (kunnen) zorgen, maar blijktbaar is het nodige gemeenschapsgevoel hiervoor verdrongen door individualiteit.

♪ *Hij was een komma in de zin van het leven.*